

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ มุ่งจะศึกษาความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู และปัจจุบันปฏิบัติงานการสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเหตุที่ครูใหญ่เป็นผู้บริหารบุคลากรในโรงเรียน ย่อมมีโอกาสพบเห็นและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูใน บังคับบัญชาได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ความคิดเห็นของครูใหญ่จึงถือว่าใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ; ชั้น ๑ ฉบับ เพื่อให้ครูใหญ่ใช้ประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูในบังคับบัญชา ในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถในการวิชาการ ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ความรู้ ความสามารถในวิชาพิเศษ และ มนุษยสัมพันธ์

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่ที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน ๒๐๐ คน ได้รับแบบสอบถามคืนจากครูใหญ่จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๐ และได้้นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน วิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๑. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูใหญ่ ๑๕๒ คน เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู โดยการหาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น และร้อยละของครูใหญ่ที่มีความคิดเห็นในทางต่าง ๆ

๒. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมา

เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู โดยการทดสอบค่า z (z - test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

๓. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๐ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู โดยการทดสอบค่า z (z - test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

๔. หาความถี่ในเรื่องต่าง ๆ ที่ครูใหญ่ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู และปรับปรุงโครงการฝึกหัดครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ความคิดของครูใหญ่ ๑๕๒ คน เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู แยกเป็น

๑.๑ ด้านบุคลิกภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ครูใหญ่ มีความเห็นว่า บุคลิกภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นที่พอใจในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่อง "มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์" "ทำงานมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ" "ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยเหตุผล" และ "อุทิศเวลาในการทำงานเพื่อความก้าวหน้าของงาน" แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ดีและเป็นที่ยอมรับ

๑.๒ ด้านความรู้ ความสามารถในการวิชาการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ครูใหญ่มีความเห็นว่า ความรู้ ความสามารถในการวิชาการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่พอใจเกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่อง "ใฝ่ทำการวิจัยนักเรียน เพื่อนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียน การสอน" และ "เคยนำผลการวิจัยทางการศึกษามาปรับปรุงการเรียนการสอน" ซึ่งครูใหญ่เห็นว่ามีความรู้ความสามารถในเกณฑ์พอใช้

๑.๓ ค่านความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียน การสอน
ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ครูใหญ่มีความเห็นว่า ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียน การสอนของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ใน
เกณฑ์ดี เป็นที่พอใจเกือบทุกข้อ ในเรื่อง "ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาที่จะสอน
จนมีความรู้กว้างขวางและแม่นยำ" "ตักเตือนและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ เมื่อนักเรียน
กระทำผิด" "ส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน" "ใช้กระดานคำได้ถูกต้องเหมาะสม"
และ "ยอมรับผิดเมื่อตนเองสอนผิดพลาด" ซึ่งครูใหญ่เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ดี และเป็นที่น่าสนใจ
ในระดับค่อนข้างมาก

เรื่องที่ครูใหญ่เห็นว่าครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูได้กระทำมากคือ
"สอนภาคปฏิบัติโดยให้นักเรียนท่องจำทฤษฎีของภาคปฏิบัติ" และ "ให้นักเรียนจดบันทึก
จากคำบอกหรือจากกระดานคำ เป็นส่วนใหญ่"

๑.๔ ค่านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่
สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ครูใหญ่มีความเห็นว่า ความรู้ ความสามารถใน
การปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่
พอใจเกือบทุกข้อ ในเรื่อง "มีความรู้และเข้าใจในระเบียบข้อบังคับของข้าราชการครู"
"ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน" และ "มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ที่
ได้รับมอบหมาย" ซึ่งครูใหญ่เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์เป็นที่พอใจในระดับค่อนข้างมาก ส่วน
เรื่อง "มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเงิน" ครูใหญ่เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้

๑.๕ ค่านมนุษยสัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู
ครูใหญ่มีความเห็นว่า มนุษยสัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูอยู่ใน
เกณฑ์ดี เป็นที่พอใจในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น เรื่อง "ช่วยเหลือ แนะนำ
เพื่อนครูทั้งในคานวิชาการและส่วนตัว" "ใช้ความรู้ ความสามารถช่วยเหลือและแก้
ปัญหาของชุมชน" และ "วางแผนและจัดกิจกรรมในหลักสูตร เพื่อสนองความต้องการ
ของชุมชน" แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ดี และเป็นที่น่าสนใจ

๑.๖ ด้านความรู้ ความสามารถในการวิชาพิเศษของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ครูใหญ่ร้อยละ ๒๘.๖๙ เห็นว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู มีความสามารถในการสอนวิชาพละนามัยเป็นอันดับที่ ๑ ครูใหญ่ร้อยละ ๒๘.๖๕ เห็นว่า มีความสามารถในการสอนวิชาเกษตรกรรมเป็นอันดับที่ ๑ และครูใหญ่ร้อยละ ๑๘.๒๓ เห็นว่า มีความสามารถในการสอนวิชาศิลปศึกษาเป็นอันดับที่ ๑

ครูใหญ่ร้อยละ ๔๒.๑๙ เห็นว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูได้ใช้วิชาเกษตรกรรม ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนมากเป็นอันดับที่ ๑ ครูใหญ่ร้อยละ

๑๖.๑๕ เห็นว่า ได้ใช้วิชาศิลปศึกษาทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนมากเป็นอันดับที่ ๑ และครูใหญ่ร้อยละ ๑๑.๙๘ เห็นว่า ได้ใช้วิชาหัตถศึกษาทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนมากเป็นอันดับที่ ๑

ครูใหญ่ร้อยละ ๖๕.๖๑ เห็นว่า วิชาที่ชุมชนต้องการให้ช่วยเหลือในกิจกรรมของชุมชนเป็นอันดับที่ ๑ คือวิชาเกษตรกรรม ครูใหญ่ร้อยละ ๑๑.๙๗ เห็นว่า วิชาพละนามัย เป็นวิชาที่ชุมชนต้องการให้ช่วยเหลือในกิจกรรมของชุมชนเป็นอันดับที่ ๑ และครูใหญ่ร้อยละ ๙.๙๐ เห็นว่า วิชาหัตถศึกษาเป็นวิชาที่ชุมชนต้องการให้ช่วยเหลือในกิจกรรมของชุมชนเป็นอันดับที่ ๑

ครูใหญ่ร้อยละ ๓๓.๑๓ ต้องการครูที่มีความรู้ ความสามารถในการวิชาเกษตรกรรมมากเป็นอันดับที่ ๑ ครูใหญ่ร้อยละ ๑๙.๒๗ ต้องการครูที่มีความรู้ความสามารถในวิชาพละนามัยมากเป็นอันดับที่ ๑ และครูใหญ่ร้อยละ ๑๕.๖๓ ต้องการครูที่มีความรู้ ความสามารถในการวิชาศิลปศึกษามากเป็นอันดับที่ ๑

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมา เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู

๒.๑ **ค่านบุคลิกภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู** ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไปกับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมา เกี่ยวกับค่านบุคลิกภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "มีความเชื่อมั่นในตนเอง" และ "ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในค่านศีลธรรม วัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น"

๒.๒ **ค่านความรู้** ความสามารถในการวิชาการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมาเกี่ยวกับค่านความรู้ ความสามารถในการวิชาการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "มีความรู้และสามารถสร้างแบบทดสอบ วัตถุประสงค์ทางการเรียน" "มีความรู้ และสามารถสร้างแบบทดสอบวัตถุประสงค์ ความสนใจของนักเรียน" "นำผลการทดสอบมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน" "ได้ทำการวิจัยนักเรียน เพื่อนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียน การสอน " และ "สามารถดัดแปลงวิชา ที่สอนให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น"

๒.๓ **ค่านความรู้** ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมา เกี่ยวกับค่านความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "สามารถดัดแปลงและสัมพันธ์เนื้อหาวิชาให้เหมาะกับนักเรียน และความต้องการของท้องถิ่น" "สอนโดยเชื่อมโยงการสอนให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน และสภาพของสังคม" "สามารถเสนอบทเรียน และจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้เป็นที่สนใจของนักเรียน" "ควบคุมดูแลนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด" "ใช้กระดานดำได้ถูกต้องเหมาะสม" "สอนให้นักเรียนเข้าใจหลักการ กฎ สูตร ทฤษฎี

เสียก่อนแล้วจึงให้ทองจำ" "ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน"
และ "ผลการสอน"

๒.๔ ด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมา เกี่ยวกับด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "ปฏิบัติความระเบียบของบังคับของโรงเรียน"

๒.๕ ด้านมนุษยสัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่า ป.ม. หรือเทียบเท่าลงมา เกี่ยวกับด้านมนุษยสัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "พยายามรักษาความสัมพันธ์อันดีในคณะครู" และ "เข้าใจในปัญหาของนักเรียนและเข้ากับนักเรียนได้"

๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๖ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู

๓.๑ ด้านบุคลิกภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๐ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่ง ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "ขยันหมั่นเพียร มีความอกตมในการทำงาน"

๓.๒ คำนวณความรู้ ความสามารถในการวิชาการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๐ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับคำนวณความรู้ ความสามารถในการวิชาการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้น เรื่อง "มีความรู้และสามารถสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดของนักเรียน" และ "นำผลการทดสอบมาใช้ปรับปรุงการเรียน การสอน"

๓.๓ คำนวณความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๐ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับคำนวณความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียน การสอนของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้น เรื่อง "เตรียมการสอน ทำโครงการสอน บันทึกการสอนอย่างชัดเจนละเอียด และปฏิบัติได้จริง" และ "สามารถคิดแปลงและสัมพันธ์เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับนักเรียน และความต่องานของท้องถิ่น"

๓.๔ คำนวณความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๐ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับคำนวณความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้น เรื่อง "มีความรู้และสามารถปฏิบัติงานธุรการของโรงเรียน" "มีความรู้และสามารถปฏิบัติงานสารบรรณ" "สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้สำเร็จลุล่วง" และ "มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย"

๓.๕ คำนวณคุณสมบัติสัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑ - ๑๐ ปี กับครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ๑๑ ปีขึ้นไป เกี่ยวกับคำนวณ

มนุษย์สัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑ ยกเว้นเรื่อง "ปฏิบัติความซื่อตรงของที่ประชุมด้วยความเต็มใจ" "ส่งเสริมใญ่ผู้อื่นเป็นครูที่ดี" "พยายามรักษาความสัมพันธ์อันดีในคณะครู" "รับใช้ชุมชนตามความสามารถและความถนัด" และ "ใช้ความรู้ความสามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาของชุมชน"

ผลการวิจัย ปรากฏว่าตรงกับสมมติฐานของการวิจัยทั้ง ๓ ข้อ คือ

๑. ครูใหญ่มีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูที่อยู่ในบังคับบัญชาอยู่ในเกณฑ์ดีเป็นที่พอใจ
๒. ครูใหญ่ที่มีวุฒิครูแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูเหมือนกัน
๓. ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครูใหญ่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูเหมือนกัน

อภิปรายผลของการวิจัย

ผลของการวิจัยพบว่า ครูใหญ่เห็นว่าประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูในบังคับบัญชาอยู่ในเกณฑ์ดี และเป็นที่พอใจทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลิกภาพและมนุษย์สัมพันธ์ ครูใหญ่พอใจในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกเรื่อง อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับบุคลิกภาพและมนุษย์สัมพันธ์ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูนั้นมีข้อควรพิจารณา คือ ความรู้ เข้าใจ และซาบซึ้งในวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น ครูใหญ่เห็นว่าครูที่อยู่ในบังคับบัญชามักจะนำวัฒนธรรมของต่างประเทศบางประการไปปฏิบัติในท้องถิ่นที่ตนไปทำการสอน อันเป็นการไม่สมควร เช่น การแต่งกาย ทรงผม การขาดสัมมาคารวะ เป็นต้น ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาในตัวครูและอาจเป็นการสร้างศัตรูขึ้นมาโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูเหล่านี้ ส่วนใหญ่อายุน้อย และเริ่มจะเป็นตัวของตัวเอง ต้องการมีอิสระที่จะกระทำกิจการต่าง ๆ สถาบันฝึกหัดครูควรจะอบรมกวาดขันในเรื่องวัฒนธรรม ประเพณีของชาติและท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อจะให้หนักเรียนฝึกหัดครูได้ปฏิบัติถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย

อีกประการหนึ่ง ครูใหญ่เห็นว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ไม่
อยากจะทำการสอนในโรงเรียนทางไกลชุมชนโดยเฉพาะในถิ่นกันดาร ทำให้โรง
เรียนในท้องถิ่นดังกล่าวขาดครูที่มีวุฒิครูอีกเป็นจำนวนมาก จึงเห็นได้ว่าโครงการเร่ง
ผลิตครูของกรมการฝึกหัดครู เพื่อให้ได้ครูครบชั้นเรียนนั้น ยังไม่ประสบผลตาม
ความมุ่งหมาย อย่างไรก็ตามที่ครูไม่ออกไปสอนในจังหวัดทางไกลนั้นยังมีองค์ประ
กอบอื่น ๆ อีกหลายประการ จึงควรที่สถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องสนใจ
แก้ไข ส่งเสริม ชักจูงให้ครูที่สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ ออกไปสอนในถิ่นกันดาร โดยให้
ครูได้รับสวัสดิการหรือสิ่งตอบแทนความอดุสาหะพักเพียรพยายาม เพื่อการครองชีพที่
พอเหมาะและมีขวัญในการทำงานด้วย

ด้านความรู้ ความสามารถในการวิชาการและความรู้ ความสามารถในการจัดการ
เรียนการสอน ครูใหญ่เห็นว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูมีประสิทธิภาพ
อยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่พอใจ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ประสิทธิภาพในค่านดังกล่าว ควรจะอยู่ใน
ระดับที่สูงกว่านี้ หรืออยู่ในเกณฑ์ดีมาก เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญอย่าง
ยิ่งในการปฏิบัติงานการสอนให้บังเกิดผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้ ในเรื่องเกี่ยว
กับการวิจัยการศึกษา ครูใหญ่เห็นว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู มีความรู้
ความสามารถ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ สถาบันฝึกหัดครูควรจะเน้นให้นักเรียนฝึกหัดครูได้มี
ความรู้ ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านวิจัยการศึกษา พอที่จะนำไปปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่ง
ขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลการวิจัยทางการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ยังไม่ได้เผยแพร่
ออกไปสู่วงการครูอย่างกว้างขวาง ครูยังไม่มีโอกาสจะทราบได้ว่ามีการวิจัยทางการ
ศึกษาในเรื่องใดบ้าง และจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างไร

ด้านความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับงานธุรการ สารบรรณ ระเบียบการเงิน
และการบริหารการศึกษานั้น ปรากฏว่า ครูใหญ่พอใจในระดับปานกลาง จึงควรจัดให้
นักเรียนฝึกหัดครูได้ศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในระหว่างศึกษาอยู่ในสถาบันฝึกหัดครู
มิฉะนั้นอาจทำให้ปฏิบัติงานผิดพลาดเกิดผลเสียหายแก่ราชการและตนเอง

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้พบว่า สถานันฝึกหัดครูได้ประสบผลสำเร็จในการผลิตครู
 ที่มีคุณภาพดี และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและ
 หลักสูตรการฝึกหัดครูระดับประถมศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ก็เหมาะสมสำหรับการเตรียม
 นักเรียนฝึกหัดครูให้ออกไปประกอบอาชีพการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่ว ๆ ไป
 แต่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เช่น
 งานทะเบียน งานธุรการ งานสารบรรณ และการเงิน เป็นต้น สถานันฝึกหัดครู
 จึงควรฝึกอบรมเรื่องดังกล่าวให้นักเรียนฝึกหัดครูได้มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติ
 ได้ถูกต้องให้มากยิ่งขึ้นในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานันฝึกหัดครูจนเป็นที่พอใจของผู้บริ-
 หารโรงเรียนอย่างสมบูรณ์เมื่อออกไปปฏิบัติงานในโรงเรียนต่าง ๆ

ขอเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข การฝึกหัดครู ปรับปรุงครูที่ปฏิบัติงาน การสอนในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับงานการสอนยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

๑. สถาบันฝึกหัดครู

๑.๑ การจัดหลักสูตร ควรจะบรรจุวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งวิชาการศึกษา นอกโรงเรียน วิชาปัญหาการเรียนการสอนในชนบท เพื่อช่วยให้นักเรียนฝึกหัดครู เข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนอภิปรายเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติในการปรับปรุงการเรียนการสอน และช่วยให้นักศึกษาคำเนินไปตามเป้าประสงค์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรบรรจุวิชาเกี่ยวกับระเบียบแบบแผนของทางราชการ งานทะเบียน งานสารบรรณ งานธุรการ และระเบียบการเงินไว้ในหลักสูตรการฝึกหัดครู และให้นักเรียนฝึกหัดครูได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจนเป็นที่เข้าใจ และแม่นยำ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนักเรียนฝึกหัดครูเมื่อสำเร็จการศึกษาและออกไปปฏิบัติงานในโรงเรียนต่าง ๆ

๑.๒ การฝึกสอน ควรจะมีโครงการให้นักเรียนฝึกหัดครู ไล่ออกไปสังเกตและฝึกงานครู ตลอดจนทดลองปฏิบัติงานการเรียนการสอนในโรงเรียนชนบทมากยิ่งขึ้น โดยที่สถาบันฝึกหัดครู เอาใจใส่ติดตามการปฏิบัติงานครูอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้สถาบันฝึกหัดครูควรจะมีโครงการให้การสนับสนุนให้มีการจัดหลักสูตรและการสอนแบบจุลภาค เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนฝึกหัดครู มีความคล่องตัว ชำนาญ และเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชนบทยิ่งขึ้น

๑.๓ โครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดอุดมการณ์ อาชีพครูสูงสุด สถาบันฝึกหัดครูควรมีโครงการ และแผนงานระยะยาวที่จะส่งเสริมในมน้าวให้นักเรียนฝึกหัดครู มีแนวคิด มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู เกิดความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นครู อันจะเป็นผลให้นักเรียนฝึกหัดครูพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพ ความรู้

ความสามารถของตบยิ่งขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งการจัดบรรยายภาคในสถาบันฝึกหัดครู การปฐมนิเทศ ตลอดจนการสอดแทรกการสอนและอบรมทางกานวัฒนธรรม ประเพณีอัน กิ่งามของชาติ

๒. ระดับจังหวัด

๒.๑ การปฐมนิเทศครูใหม่ แต่ละจังหวัดควรมีโครงการปฐมนิเทศครู ใหม่ก่อนที่จะส่งไปปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ เพราะครูใหม่ยัง เป็นผู้ขาด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน อาจปฏิบัติงานผิดพลาดได้

๒.๒ โครงการอบรมครูประจำการ แต่ละจังหวัดควรจัดทำโครงการ อบรมครูประจำการทุกปี และจัดอบรมครูประจำการในเรื่องที่พบว่า เป็นปัญหาที่ควรรู้ จะต้องปรับปรุงแก้ไข มิฉะนั้นแล้วจะเกิดผลเสียต่อการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารการศึกษา ระดับจังหวัดต้องคอยสอดส่อง คุดูแล สังเกตว่าในจังหวัดของเรามีปัญหาทางการศึกษา กำนใดบ้างและมีอะไรที่จะสามารถแก้ปัญหานั้นได้โดยการอบรมครูประจำการ เมื่อได้มีการ อบรมไปแล้ว ก็จะต้องมีการติดตามผลของการอบรมอย่างใกล้ชิด

๓. หน่วยศึกษานิเทศก์

๓.๑ การวิจัยการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ควรจัดทำโครงการวิจัย เรื่องต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อจะได้ผลการวิจัยมาพิจารณาวางแผนโครงการ นิเทศการศึกษาให้ตรงเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการประหยัดกำลังคน แรงงาน ทรัพย์สิน และประสบผลสำเร็จดีกว่าการนิเทศการศึกษาที่ไม่มีข้อมูลใด ๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติ งาน

๓.๒ การนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์ควรติดตามนิเทศการศึกษาแก่ครู เป็นประจำและต่อเนื่อง พยายามชักจูง โนมน้าวให้ครูปรับปรุงตัวเองและการเรียน การสอนอยู่เสมอ ประการสำคัญก็คือ ต้องทำให้ครูเกิดศรัทธาในตัวของศึกษานิเทศก์

๔. ครูใหญ่ ครูใหญ่ควรกระทำตัวเป็นผู้นำบังคับบัญชาที่ดี พยายามทำความเข้าใจและมองครูในบังคับบัญชาในแง่ดีเสมอ ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานประการสำคัญที่สุดก็คือ ครูใหญ่ต้องกระทำตนเป็นผู้นำเทศการศึกษาคือประจำโรงเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ซึ่งแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องแก่ครูในบังคับบัญชา ให้อภัยแก่ครูในบังคับบัญชา เมื่อปฏิบัติงานผิดพลาดโดยไม่ตั้งใจ

ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

๑. ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างครูที่มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา กับครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาทางการศึกษา

๒. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา กับครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับความรู้อบรมประสบการณ์ซึ่งครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูได้รับจากสถาบันว่าเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติงานการสอนหรือไม่เพียงใด

๓. ควรศึกษามลการปฏิบัติงาน ของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู เปรียบเทียบกับความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูระดับต่าง ๆ